

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129

E-mail: milan.tucek@soc.cas.cz

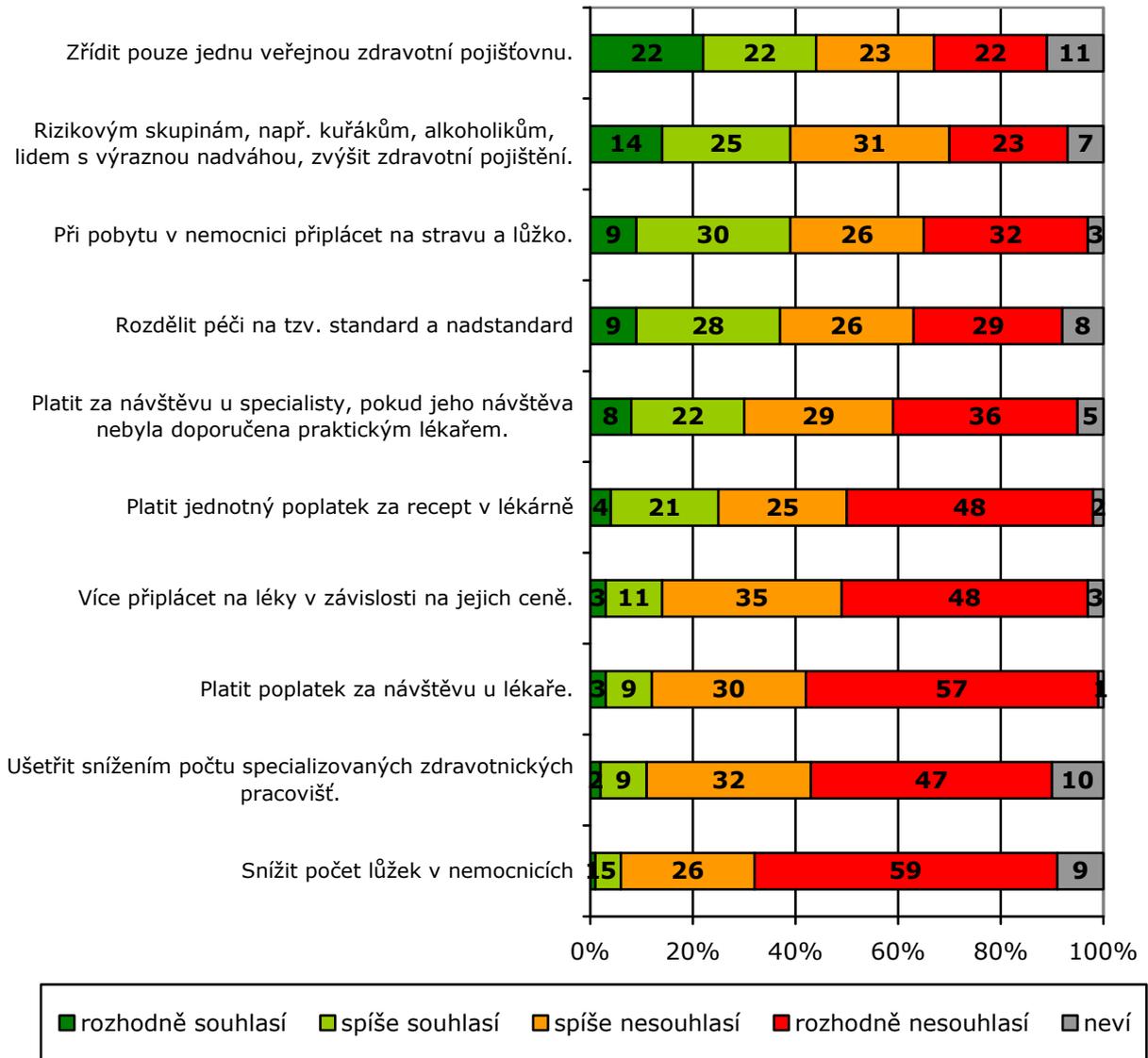
Názory obyvatel na poplatky ve zdravotnictví a jiná vybraná opatření – prosinec 2014

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v14-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>1. – 8. 12. 2014</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1005</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>212</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OZ.29</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>29. ledna 2015</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Milan Tuček</i>

V prosinci 2014 byl opět po roce do pravidelného výzkumu Naše společnost zařazen blok otázek týkající se zdravotnictví a zdravotní péče. V jeho rámci byly zjišťovány názory na jednotlivé typy poplatků za zdravotní služby a na jiná zvažovaná úsporná opatření ve zdravotnictví. Do formulace otázek se nepromítlo zrušení poplatků za návštěvu u lékaře, recept v lékárně a za pobyt v nemocnici (mimo jiné z důvodů zachování časového srovnání).

V obecné rovině lze říci, že žádné z předložených opatření nemá u veřejnosti většinovou podporu (viz graf 1). Pouze jedno opatření – zřízení jediné pojišťovny – má ve veřejnosti vyrovnané zastoupení souhlasu a nesouhlasu.

Graf 1. Názory občanů na některá opatření ve zdravotnictví (%)¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost 1. – 8. 12. 2014*, 1005 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

U dalších opatření pak již převládají nesouhlasné odpovědi. Za pozornost stojí, že i když byly některé platby k 1. 1. 2015 zrušeny (a veřejnost o tom byla s velkým předstihem informována), mají tyto platby poměrně vysoký podíl zastánců – především platba za pobyt v nemocnici (39 % dotázaných s ní souhlasí). Čtvrtina dotázaných souhlasí s poplatkem za recept (i když zde je formulace otázky z důvodů zachování časového srovnání směřována k problému, kdy se platil poplatek za vydání jednoho léku). 12 % dotázaných souhlasí s poplatky za návštěvu praktického lékaře, téměř třetina za návštěvu u specialisty, pokud nebyla doporučena praktickým lékařem. Výrazně převládající nesouhlas je patrný zvláště u připlácení za léky ve větší míře v závislosti na ceně léku, poplatků za návštěvu lékaře, snížení počtu nemocničních lůžek a snížení počtu specializovaných pracovišť (čtyři pětiny či více nesouhlasných odpovědí).

¹ Znění otázky: „Do jaké míry souhlasíte s následujícími návrhy a opatřeními?“ Varianty odpovědí: rozhodně souhlasí, spíše souhlasí, spíše nesouhlasí, rozhodně nesouhlasí. Jednotlivá opatření viz graf.

Faktorová analýza potvrdila, že oblast poplatků tvoří oddělenou dimenzi předložených návrhů. Do této dimenze patří i rozdělení zdravotní péče na standard a (placený) nadstandard. Druhou dimenzi pak tvoří snižování počtu zdravotních zařízení a lůžek. Třetí dimenzi tvoří položky vázané na zdravotní pojištění – sloučení pojišťoven a pojištění rizikových skupin. V této souvislosti je třeba připomenout, že uvedené názorové dimenze jsou mezi sebou navzájem nezávislé.

Podle očekávání má na míru souhlasu / nesouhlasu s poplatky ve zdravotnictví vliv životní úroveň domácnosti dotázané osoby. U všech poplatků jde zhruba o posun o 10-15 procentních bodů ve prospěch nesouhlasu mezi dotázanými, jejichž životní úroveň je špatná, ve srovnání s dotázanými, jejichž životní úroveň je dobrá. Určitý posun v odpovědích (kolem pěti procentních bodů) je patrný i ve srovnání dotázaných, jejichž zdravotní stav je dobrý, oproti těm, jejichž zdravotní stav je špatný.

Názory občanů na většinu těchto opatření a návrhů byly zjišťovány již v roce 2006 a pak pravidelně po roce od roku 2010. V následující tabulce jsou uvedena výsledná procenta souhlasu a nesouhlasu jak za opatření a návrhy, které byly dotazovány ve všech uvedených letech, tak za ty, které byly doplněny jako aktuální v posledních třech letech (viz poslední řádky tabulky).

Tabulka 2. Názory občanů na různá opatření ve zdravotnictví - časové srovnání

	2006	2010	2011	2012	2013	2014
	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N
Zřídit pouze jednu veřejnou zdravotní pojišťovnu.	50/39	43/42	47/41	54/37	49/40	44/45
Rizikovým skupinám, např. kuřákům, alkoholikům, lidem s výraznou nadváhou, zvýšit zdravotní pojištění.	57/34	46/46	46/46	50/43	48/44	39/54
Při pobytu v nemocnici připlácet na stravu a lůžko.	40/55	47/50	38/58	38/59	42/56	39/58
Platit za návštěvu u specialisty, pokud jeho návštěva nebyla doporučena praktickým lékařem.	41/51	36/59	31/62	31/65	30/66	30/65
Platit poplatek za návštěvu u lékaře.	-	32/66	23/76	19/79	19/80	12/87
Ušetřit snížením počtu specializovaných zdravotnických pracovišť.	16/71	14/75	15/74	17/74	15/75	11/79
Více připlácet na léky v závislosti na jejich ceně.	17/80	18/77	13/85	16/82	13/84	14/83
Platit poplatek za položku na receptu v lékárně.	-	13/85				
Platit jednotný poplatek za recept v lékárně			48/49	36/60	32/64	25/73
Rozdělit zdravotní péči na tzv. standard, tedy péči hrazenou ze zdravotního pojištění, a nadstandard, na který s pacient připlácí			29/63	33/61	38/54	37/55
Snížit počet lůžek v nemocnicích			11/74	10/81	9/80	6/85

Pozn.: S = součet souhlasných odpovědí, N = součet nesouhlasných odpovědí. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost

Z časového srovnání plyne, že výrazný nárůst podpory záměru zřízení jen jedné zdravotní pojišťovny indikovaný v roce 2012 se vrátil na stav z roku 2010. Reakce dotázaných na zrušení plateb v nemocnici, u lékaře a v lékárně byla odlišná: souhlas s platbou v nemocnici zůstal na úrovni minulého roku (a také dvou let předcházejících), kdežto souhlas s platbou u lékaře meziročně statisticky významně poklesl (o 7 procentních bodů). Podobně poklesl i souhlas s platbou za recept (o 7 procentních bodů) při devítibodovém nárůstu podílu nesouhlasu.

Za pozornost nepochybně stojí, že došlo k narušení v posledních let stabilního názoru - mírně nadpolovičního souhlasu se zvýšením zdravotního pojištění pro rizikové skupiny - na názor opačný - nadpoloviční většina dotázaných vyjádřila nesouhlas (rozdíl oproti minulému roku je +10 procentních bodů u podílu nesouhlasu a -9 procentních bodů v případě souhlasu). Až teprve data z dalšího výzkumu mohou potvrdit, zda jde o náhodný výsledek nebo o změnu trendu. Mírný posun směrem k odmítnutí byl meziročně zaznamenán také v případě snižování počtu specializovaných pracovišť a snižování počtu lůžek v nemocnici. Ostatní meziroční změny jsou v rámci výběrové chyby.